

Broj: UPI 05/1-02-19-4-231/25
Sarajevo, 17.02.2026. godine

Federalno ministarstvo okoliša i turizma, na osnovu čl. 65. i 71. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21) i člana 7. stav (1) tačka b) Uredbe o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“ broj 51/21, 33/22 i 104/22) i čl. 200 Zakona o upravnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br.: 02/98, 48/99 i 61/22), rješavajući po zahtjevu JP Autoceste Federacije BiH, sa sjedištima na adresama ul. Hamdije Kreševljakovića br. 19 u Sarajevo i ul. Adema Buća 20 u Mostaru, *donosi*:

RJEŠENJE

o izradi, obimu i sadržaju Studije uticaja na okoliš

1. Na temelju provedene procedure prethodne procjene uticaja na okoliš (PPUO) **utvrđuje se izrada, obim i sadržaj Studije uticaja na okoliš** izrada, obim i sadržaj studije uticaja na okoliš za projekat izgradnje dionice na koridoru Vc, Mostar sjever — Mostar jug nosioca projekta/investitora Javnog preduzeća Autoceste Federacije BiH (JP Autoceste FBiH) u dužini 14.2 kilometara za koji je donesen Projekat je u skladu sa Prostornim planom za područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH „Autocesta na Koridoru Vc“ na period od 20 godina objavljen u “Službenim novinama Federacije BiH”, broj 100/17).

2. Obrazloženje razloga zbog kojih je utvrđena potreba procjene uticaja projekta na okoliš

U skladu sa Zakonom o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj: 15/21) i Uredbom o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 51/21) izgradnja autoputa i brzih cesta (PRILOG I.) spada u projekte za koje se obavezno provodi procjena uticaja na okoliš. U skladu sa članom 6. stav (3) iste Uredbe, nosilac projekta iz Priloga I. ove Uredbe je Federalnom ministarstvu dostavio Zahtjev za prethodnu procjenu uticaja na okoliš (Zahtjev za PPUO) u cilju utvrđivanja obima i sadržaja studije uticaja na okoliš.

3. Način izrade i dostavljanja Studije uticaja na okoliš

Studija uticaja na okoliš se izrađuje u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju studije uticaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“ broj: 63/21) i odredbama čl. 73. do 80. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21) (u daljem tekstu Zakon). Osim obaveznog sadržaja Studije propisanog ovim Pravilnikom, sadrži dodatne informacije vezane za primjedbe i komentare zainteresirane javnosti ukoliko su pristigle u postupku informiranja javnosti u vezi podnesenog Zahtjev za PPUO.

U skladu sa članom 73. stav (1) Zakona, pravno lice koje je nosilac projekta ima obavezu da ugovori izradu studije kod pravnog lica koje ima ovlaštenje za izradu studije u skladu sa propisom iz člana 73. stav (2) Zakona, a koje se nalazi na spisku u elektronskom registru Federalnog ministarstva okoliša i turizma (u daljem tekstu: Federalno ministarstvo). U skladu sa čl. 75. stav (1) Zakona studija se dostavlja u pisanoj i elektronskoj formi u roku od 30 dana od dana prijema Studije od nosioca izrade studije i uz Studiju se prilaže i ovo rješenje u kopiji. S obzirom da za projekat izgradnje brze ceste u skladu sa Uredbom kojom se utvrđuju pogoni i postrojenja koja moraju imati okolišnu dozvolu (“Službene novine Federacije BiH”, broj: 51/21, 33/22 i 104/22) nije potrebno pribaviti okolišnu dozvolu, studija u skladu sa čl. 74. stav (3) ne sadrži Plan upravljanja otpadom koji se izrađuje u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom .

4. Podaci koji se odnose na projekat za koji se izrađuje studija

Dionica autoceste Mostar sjever-Mostar jug, dužine 14,2 km, počinje 500 m prije petlje Mostar sjever u naselju Kutilivač, istočno od Vrapčića, a završava neposredno prije petlje Mostar Jug u blizini aerodroma Mostar. Nakon petlje Mostar sjever, trasa se pruža prema naselju Suhi Do gdje je pomaknuta prema istoku („u brdo“), kako bi se izbjegle kuće. Nakon Suhog Dola, dionica ulazi u najduži tunel ove dionice, Oštri Rat (L=3.380 m) kojim skreće na jug zaobilazeći sam grad Mostar. U predjelu istočno od naselja izlazi iz tunela i obroncima iznad naselja pruža se na jug. Dosta izborani reljef u dijelu između Oštrog rata i Gnojnica prolazi se sa više manjih vijadukata i tunela. Područje naselja Kočine prolazi kroz tunel (L=2.600 m) te nakon tunela Kočine trasa se spušta prema petlji Mostar jug. Dionica završava neposredno prije petlje Mostar jug, kojom se veže na magistralnu cestu M6.1 istočno od Aerodroma Mostar. Ova lokacija omogućuje direktnu vezu grada Mostara, aerodroma i zapadne Hercegovine preko planirane južne obilaznice grada na autocestu na Koridoru Vc. Na ovoj dionici ukupna dužina tunela je 8.110 m, a vijadukata 940 m. Trasa na dionici prolazi uglavnom brdovitim i planinskim terenom sa značajnim prostornim ograničenjima, pa se duž trase izmjenjuju usjeci i nasipi sa većim brojem objekata.

Dionica autoceste Mostar sjever-Mostar jug se sastoji od četiri sekcije:

I sekcija. Početak dionice autoceste je na stacionaži km: -1+259.83 prije petlje Mostar sjever, što predstavlja početak Sekcije I. U naselju Kutilivač planirana je petlja Mostar sjever sa spojem na Magistralnu cestu M-17.

Sekcija II. U nastavku trasa prolazi iznad naselja Vrapčići, prelazi preko potoka Suhi do, nakon čega autoceste ulazi u niz tunela zaobilazeći grad Mostar. U predjelu naselja Luke nakon izlaska iz tunela T4 autocesta se pruža padinom preko Gostinog brda iznad naselja Opine, gdje ponovo ulazi u tunel T5. Nakon izlaska iz tunela T5 završava se poddionica sekcije II na stacionaži km: 13+100.00, na koju se vezuje sekcija III. Ukupna dužina sekcije II je 10.84 km na kojoj je planirano izvođenje jedanaest mostova i pet tunela.

Sekcija III. predstavlja privremeni spoj autoceste nakon izlaska iz tunela T5 od stacionaže 13+100 sa Magistralnom cestom M-6.1. Privremeni spoj obuhvaća spoj autoceste na saplatnom stanicom, naplatnu stanicu i spoj na Magistralnu cestu M-6.1. u nivou sa rješenjem klasične raskrsnice istočno od Aerodroma Mostar.

Sekcija IV obuhvaća Centar za kontrolu i upravljanje saobraćajem na autocesti COKP koji je smješten u blizini naselja Livač i vezuje se na autocestu preko petlje Mostar sjever.

5. Studije uticaja na okoliš iz tačke 3. ovog Rješenja mora sadržavati sljedeće informacije:

a) podatke o nosiocu projekta:

- 1) za pravnu i fizičku osobu: naziv i sjedište privrednog društva, ime prezime i kontakt podaci odgovorne osobe; broj telefona, telefaksa i e-mail pošte (ako postoji);
- 2) izvod iz sudskog registra.

b) podatke o projektu i opis projekta:

- 1) tačan i puni naziv projekta;
- 2) opis tehnološkog procesa (u tekstualnom i grafičkom obliku);
- 3) popis vrsta i količina sirovina i supstanci koje ulaze u tehnološki proces;
- 4) popis vrsta i količina tvari koje ostaju nakon tehnološkog procesa, te emisija u okoliš;
- 5) popis drugih aktivnosti koje mogu biti potrebne za realizaciju projekta, na primjer: nove ceste, potreba za novim vodosnabdijevanjem, potreba za proizvodnjom ili prijenosom električne energije i dr.

c) podatke o lokaciji i opis lokacije projekta:

- 1) naziv jedinice lokalne samouprave i kantona gdje se nalazi lokacija na koju se odnosi projekt, uključujući ime katastarske općine;
- 2) opis lokacije projekta;
- 3) ovjereni izvodi iz odgovarajuće prostorno-planske dokumentacije (u tekstualnom i grafičkom obliku);

- 4) grafički prilozi sa ucrtanim projektom koji pokazuje odnos prema postojećim i planiranim drugim projektima, te analiza usklađenosti projekta sa dokumentima prostornog uređenja;
- 5) grafički prilozi sa ucrtanim projektom u odnosu na zaštićena područja, te analiza utjecaja projekta na ta područja;
- 6) opis fizičkih karakteristika cjelokupnog projekta, uključujući, prema potrebi, neophodne radove uklanjanja i uvjete korištenja zemljišta tokom građenja i operativnih faza;
- 7) opis glavnih karakteristika operativne faze projekta (posebno svih postupaka proizvodnje) na primjer, energetske potražnje i korištenje energije, vrstu i količine korištenih materijala i prirodnih dobara (uključujući vodu, zemljište, tlo i biološku raznolikost);
- 8) procjenu, po vrsti i količini, predviđenih ostataka i emisija (kao što su onečišćenje vode, zraka, tla i podzemlja, buka, vibracije, svjetlost, toplina, radijacija), te količinu i vrstu otpada proizvedenog tokom građenja i operativnih faza.

d) opis okoliša koji bi mogao biti ugrožen projektom treba da sadrži:

- 1) podatke o stanovništvu i zdravlju ljudi;
- 2) podatke o biološkoj raznolikosti (npr. flori i fauni);
- 3) podatke o zemljištu (npr. korištenju zemljišta) i tlu (npr. organskim tvarima, eroziji, zbijenosti, zatvaranju tla);
- 4) podatke o vodama (npr. hidromorfološke promjene, kvantitet i kvalitet);
- 5) podatke o zraku i klimi (npr. emisiji stakleničkih gasova, utjecaji bitni za prilagodbu);
- 6) postojeća materijalna dobra, uključujući kulturno-historijsko i arheološko nasljeđe,
- 7) opis pejzaža; i
- 8) specifične elemente utvrđene prethodnom procjenom utjecaja na okoliš.

e) opis mogućih značajnih utjecaja projekta na okoliš, koji su, između ostalog, posljedica:

- 1) građenja i korištenja projekta, prema potrebi uključujući radove uklanjanja;
- 2) korištenje prirodnih resursa, posebno tla, zemljišta, vode i biološke raznolikosti, što je više moguće uzimajući u obzir održivu dostupnost ovih resursa;
- 3) emisija onečišćujućih tvari, buke, vibracije, svjetlosti, topline, radijacije, štetnih djelovanja, te zbrinjavanje i ponovnu uporabu otpada u korisne svrhe (kada otpad zamjenjuje druge materijale koje bi inače trebalo koristiti za tu svrhu);
- 4) rizika za zdravlje ljudi, kulturnu baštinu ili okoliš (na primjer zbog nesreća ili katastrofa);
- 5) kumulativnog utjecaja s utjecajima drugih postojećih i/ili odobrenih projekata, uzimajući u obzir sve postojeće okolišne probleme koji se odnose na područja od posebnog značaja u pogledu okoliša na koje će projekt vjerojatno uticati ili na korištenje prirodnih resursa;
- 6) utjecaja projekta na klimu (na primjer vrsta i obim emisija stakleničkih plinova) i podložnosti projekta prema klimatskim promjenama;
- 7) korištenih tehnologija i tvari/supstanci koje ulaze u tehnološki proces;
- 8) opis mogućih značajnih utjecaja na faktore navedene u članu 64. stav (1) Zakona trebao bi obuhvaćati direktne utjecaje i sve posredne, sekundarne, kumulativne, prekogranične, kratkoročne, srednjoročne i dugoročne, trajne i privremene, pozitivne i negativne utjecaje projekta. Pri izradi opisa trebalo bi u obzir uzeti ciljeve zaštite okoliša koji su utvrđeni propisima Federacije BiH i koji su relevantni za projekt;
- 9) kratki opis metoda procjene utjecaja koje su korištene u izradi studije.

f) prijedlog mjera zaštite okoliša predviđenih radi izbjegavanja, sprječavanja ili smanjivanja te, ako je to moguće, neutralizacije mogućih značajnih štetnih utjecaja na okoliš, te po potrebi svih predloženih mjera praćenja (na primjer priprema analize stanja nakon provedbe projekta). U tom bi opisu trebalo obrazložiti u kojoj se mjeri izbjegavaju, sprečavaju, smanjuju ili neutraliziraju značajni štetni učinci na okoliš te bi se on trebao odnositi i na građenje i na operativnu fazu (fazu korištenja) kroz:

- 1) prijedlog programa praćenja stanja okoliša;
- 2) prijedlog plana provođenja mjera zaštite okoliša;
- 3) prijedlog plana provođenja praćenja stanja okoliša;
- 4) prijedlog ocjene prihvatljivosti projekta za okoliš.

g) opis razumnih alternativnih/varijantnih rješenja (na primjer u smislu nacrtu projekta, tehnologije, lokacije, veličine i opsega) koja je razmotrio nosilac projekta, a koja su primjenjiva na projekt i njegove specifične karakteristike, te naznaku glavnih razloga za odabranu mogućnost, uzimajući u obzir

utjecaje projekta na okoliš; sažeti opis razmatranih alternativnih rješenja projekta s obzirom na njihove utjecaje na okoliš.

h) opis relevantnih aspekata postojećeg stanja okoliša (temeljni scenarij), te prikaz vjerojatnih promjena stanja okoliša bez provedbe projekta u onoj mjeri u kojoj se prirodne promjene okoliša iz temeljnog scenarija mogu procijeniti uz odgovarajuće napore na temelju dostupnosti okolišnih informacija i naučnih saznanja;

i) kratki opis metode predviđanja ili dokaza koji se koriste za utvrđivanje i procjenu značajnih utjecaja na okoliš, uključujući detalje o poteškoćama (npr. tehničke nedostatke ili nedostatak znanja) na koje se naišlo prilikom prikupljanja potrebnih informacija, provedenih terenskih istraživanja, korištenja stručnih i/ili naučnih modela procjene, glavnih nesigurnosti i dr;

j) opis očekivanih značajnih štetnih učinaka projekta na okoliš koji proizlaze iz podložnosti projekta rizicima od velikih nesreća i/ili katastrofa koje su relevantne za projekt o kojem je riječ. U tu se svrhu mogu koristiti relevantne informacije koje su dostupne i koje se dobivaju procjenama rizika koje se provode na temelju zakonodavstva Federacije BiH pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi Zakona i podzakonskih propisa u skladu sa Zakonom. Prema potrebi ovaj opis treba uključiti mjere predviđene za sprečavanje ili ublažavanje značajnih štetnih učinaka takvih događaja na okoliš te pojedinosti o pripravnosti za takva hitna stanja i o odgovoru koji se predlaže.

k) zaključci: konačna ocjena prihvatljivosti projekta uz primjenu predloženih mjera ublažavanja i programa praćenja i izvještavanja.

l) netehnički sažetak informacija iz točaka a) do h) izbjegavajući tehničke izraze, detaljne podatke i naučna objašnjenja; netehnički sažetak se daje kao prilog studiji u obliku posebnog elaborata na 10 do 20 stranica.

lj) indikaciju poteškoća odnosno informacije o poteškoćama prilikom izrade studije utjecaja na okoliš sa kojima se nosilac projekta suočio zbog tehničkih nedostataka, nedostatka znanja ili nedostatka materijalnih i finansijskih sredstava;

m) lista referenci u kojoj se navode izvori korišteni za opise i procjene uključene u studiju;

n) spisak literature korištene za potrebe izrade studije;

nj) spisak propisa koji se odnose na projekt i primijenjeni su u studiji.

o) ostali podaci i informacije: podaci i informacije koje nosilac projekta, ovlašteno lice i projektant smatraju potrebnim navesti u studiji – na primjer: opis odnosa nosioca projekta sa javnošću prije izrade studije, procjena troškova mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša u odnosu na njihov udio u troškovima građenja i korištenja i dr.

6. Javne konsultacije/informisanje i uključivanje javnosti

U toku postupka prethodne procjene uticaja na okoliš pristigli komentari zainteresovanih subjekata i to Aarhus centra Sarajevo i Udruženja EKO Dvogled Mostar dostavljeni su nosiocu projekta JP Autoceste FBiH.

Odgovore na komentare je dao izrađivač zahtjeva za PPUO ZGI d.o.o. Mostar u saradnji sa nosiocem projekta i dostavio ovom Ministarstvu e-mailom 4.2.2026. godine, a koji su putem e-maila prosljeđeni Aarhus centru Sarajevo i NVO Eko dvogled Mostar dana 05.2.2026. godine na znanje. Matrica komentara koja sadrži komentare i odgovore je sljedeća (*citirano*):

Komentar	Odgovor
<p>AARHUS CENTAR</p> <p>S obzirom na to da je Studija o utjecaju na okoliš provedena 2021. godine, u Zahtjevu nije sasvim jasno radi li se isključivo o ažuriranju, jesu li u projektu napravljene promjene ili postoji neki drugi razlog za izradu nove studije? U svakom slučaju, budući da je prošlo gotovo pet godina od pisanja posljednje studije, a ona se temeljila na podacima iz godine koja je prethodila 2021. godini, važno je provesti novi postupak procjene utjecaja na okoliš.</p>	<p>Federalno ministarstvo okoliša i turizma je izdalo Rješenje o odobravanju Studije utjecaja na okoliš za projekat izgradnje dionice autoceste na koridoru Vc Mostar sjever – Mostar jug UP-105/2- 02-19-5-9/22 SN od 11.05.2022. godine.</p> <p>Kako je navedeno u Rješenju prema članu 79. stav (6) Zakona o zaštiti okoliša, Rješenje prestaje da važi ukoliko se projekat ne pribavi odobrenje za građenje u roku od 3 godine od dana prijema Rješenja.</p> <p>Obzirom da nije pribavljeno odobrenje za građenje u navedenom roku, ponovo je pokrenut postupak procjene utjecaja na okoliš za predmetnu dionicu.</p>
<p>Također, imajući u vidu da su sukobi oko dionice Mostar jug – Tunela Kvanj još nisu riješeni, a ovaj dio trase nije bio predmet javnih rasprava prije donošenja Prostornog plana područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju Bosne i Hercegovine „Autocesta na Koridoru Vc“ 2017. godine, procjena utjecaja na okoliš za dionicu Mostar sjever – Mostar jug ne smije prejudicirati ishod mogućih promjena trase na dionici Mostar jug do Tunela Kvanj.</p> <p>U prethodnim konzultacijama o studijama utjecaja – za dionicu Mostar sjever – Mostar jug, za dionicu Mostar jug – Tunel Kvanj (gdje nije bilo javnih rasprava o traži uključenoj u prostorni plan) i za Tunel Prenj (gdje je trasa promijenjena nakon konzultacija na prostornom planu koji su održani 2011. godine), odabrane su predstavljene kao svršeni čin i jedina moguća opcija.</p> <p>To nije u skladu s člankom 6.4 Aarhuške konvencije, čija je stranka i Bosna i Hercegovina, u vezi s javnim konzultacijama o određenim projektima:</p> <p>„4. Svaka stranka osigurava rano sudjelovanje javnosti, kada su sve mogućnosti otvorene i kada se može odlučivati učinkovito o sudjelovanju javnosti.“</p> <p>niti je donošenje prostornog plana bilo u skladu s člankom 7. Konvencije:</p> <p>„Svaka stranka donijet će odgovarajuće praktične ili druge odredbe za sudjelovanje javnosti tijekom pripreme planova i programa koji se odnose na okoliš, unutar transparentnog i pravednog okvira, nakon što je javnost pružila potrebne informacije. U tom okviru primjenjuje se članak 6., stavci 3., 4. i 8.“</p> <p>Mehanizam odgovornosti EBRD-a, IPAM, također je u svojim nalazima potvrdio da javnost nije konzultirana o planiranoj ruti od južnog Mostara do tunela Kvanj te je preporučio reviziju odabira rute.</p>	<p>Uredba o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš (Sl. novine FBiH br.: 51/21; 33/22;104/22) propisuje da se kao jedan od priloga uz Zahtjev za Prethodnu procjenu uticaja na okoliš dostavi Izvod iz prostorno planskog akta. Takođe Pravilnik o sadržaju studije uticaja na okoliš (Sl. Novine FBiH, br.: 63/21) propisuje da je obavezni sadržaj studije „ovjeren izvod iz odgovarajuće prostorno-planske dokumentacije (u tekstualnom i grafičkom obliku)“ .</p> <p>Dakle, Federalnom ministarstvu okoliša i turizma su ovi dokumenti obavezujući. Ukoliko predmetna trasa nije u skladu sa ovim dokumentima, FMOiT ne može nastaviti proceduru procjene uticaja na okoliš. S druge strane prostorno -planska dokumentacija nije u nadležnosti FMOiT-a nego ministarstva prostornog uređenja.</p> <p>Shodno prethodno navedenom, prostorni plan ne može FMOiT vratiti na ponovno donošenje, a pogotovo nema zakonske osnove da to čini u postupku procjene uticaja na okoliš.</p> <p>Studija uticaja na okoliš može razmatrati alternativne rute unutar trase koridora po prostornom planu, nikako izvan njega.</p>

<p>Dakle, prostorni plan stoga treba vratiti na ponovno donošenje, koje se može održati tek nakon sadržajnih javnih konzultacija o različitim opcijama trase.</p> <p>U najmanju ruku, bilo koja nova studija procjene uticaja na okoliš za dionicu Mostar sjever-Mostar jug mora uključivati predstavljanje različitih alternativnih ruta u studijama uticaja, koje bi trebale biti otvorene za komentare zajedno s glavom opcijom koju preferira JPAC.</p>	
<p>U prethodnoj procjeni se navodi da će eksproprijacijom biti obuhvaćeno 308 privatnih i 50 državnih parcela. Pretpostavljamo da temelju iskustva s dionicom Mostar jug – tunela Kvanj, da to uključuje samo parcele izravno na trasi, a ne one unutar zone na koju će utjecaji i onečišćenje autoceste. Da bi utjecaj na okoliš pružio realnu sliku utjecaja autoceste, potrebno je pružiti točne informacije o broju parcela i kućanstava koja spadaju u zonu utjecaja projekta.</p> <p>Nije dovoljno propustiti u Elaboratu o eksproprijaciji, jer se on ne izrađuje u postupku procjene utjecaja na okoliš i ne predlaže mjere ublažavanja za kućanstva koja su pogođena, ali nisu eksproprijirana. Na temelju dosadašnjeg iskustva, također ne uključuje parcele i kuće čak ni nekoliko metara od autoceste, kojima je stvarno potrebno ponuditi eksproprijaciju uz odgovarajuću naknadu, zbog utjecaja na zdravlje i egzistenciju, iako su od autoceste udaljene nekoliko metara.</p>	<p>Precizne podatke o eksproprijaciji će se dobiti po završetku Elaborata o eksproprijaciji.</p>
<p>NVO „EKO DVOGLED“</p>	
<p>1. Formalno-pravna provjera dokumentacije Izvršiti provjeru da li je dostavljeni dokument izrađen u skladu sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakonom o zaštiti okoliša FBiH, • Uredbom o projektima za koje se provodi procjena utjecaja na okoliš, • Pravilnikom o sadržaju zahtjeva za prethodnu procjenu utjecaja, • Detaljnim podacima o alternativnim trasama istog projekta sa multicentričnim studijama. <p>Utvrđiti da li su ispunjeni minimalni formalni i stručni uslovi za razmatranje zahtjeva.</p>	<p>U skladu sa članom 79. stav (6) Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21), u ranijem Rješenju je propisano da isto prestaje da važi ukoliko podnosilac zahtjeva ne pribavi odobrenje za građenje u roku od tri godine od dana prijema Rješenja. Kako u navedenom roku odobrenje za građenje nije pribavljeno, Rješenje je prestalo važiti, te je upravo iz tog razloga ponovo pokrenuta procedura procjene utjecaja na okoliš, kako bi se postupak vodio u potpunoj usklađenosti sa važećim zakonskim odredbama.</p> <p>Prethodna procjena utjecaja na okoliš izrađena je u skladu sa članom 69. Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21), kojim je propisano kada se pokrene postupak prethodne procjene utjecaja na okoliš, te sadržajem zahtjeva za prethodnu procjenu. Ovaj dokument sadrži sve elemente propisane stavom (2) člana 69. navedenog Zakona (podatke o nositelju projekta, opis projekta i lokacije, osnovne podatke o postojećem stanju okoliša, moguće značajne utjecaje, moguće mjere ublažavanja i sl.), te kao takav predstavlja stručnu podlogu uz zahtjev investitora nadležnom</p>

	<p>ministarstvu za provođenje postupka prethodne procjene utjecaja na okoliš.</p> <p>Radi o projektu autoceste, što je Uredbom o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“, br. 51/21, 33/22 i 104/22) obuhvaćeno Prilogom I , tačka 13 -Projekti za koje se obavezno provodi procjena uticaja na okolišPrilog III iste Uredbe je propisao Obrazac zahtjeva za prethodnu procjenu uticaja na okoliš, na kojem je ovaj Zahtjev i napravljen.</p> <p>Pravilnik o sadržaju prethodne procjene uticaja na okoliš, ne postoji. Postoji Pravilnik o sadržaju Studije uticaja na okoliš (Sl. Novine FBiH, br.: 63/21). Shodno navedenom, nakon Prethodne procjene uticaja na okoliš ,mora se pripremiti Studija uticaja na okoliš, koja će biti dostupna javnosti kroz javni uvid i javnu raspravu, kako je propisano Zakonom o zaštiti okoliša (S. Novine FBiH , BR.: 15/21). Alternativne trase će biti obrađene u Studiji uticaja na okoliš na način kako je odgovoreno na prethodne komentare na tu temu.</p>
<p>2. Provjera stručne kvalifikacije izrađivača i detaljnu procjenu bitnih utjecaja projekta na okoliš i efekat na lokalno stanovništvo: Zatražiti od izrađivača (ZGI d.o.o. Mostar) dokaze o stručnoj osposobljenosti za izradu okolišne dokumentacije (licence, certifikate, reference). Provjeriti da li je u izradi dokumenta učestvovao multidisciplinarni tim, uključujući stručnjake iz oblasti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaštite okoliša, • ekologije i biologije, • zaštite zraka i vode, • buke i vibracije, • socijalnih i zdravstvenih utjecaja. <p>Uopšteni podaci bez relevantnih studija nisu prihvatljivi za opseg i budućnost projekta. U slučaju neispunjavanja navedenog, proglasiti dokument stručno nevaljanim.</p>	<p>Izrađivač dokumenta, ZAGREBINSPEKT / ZGI d.o.o. Mostar, posjeduje važeće ovlaštenje Federalnog ministarstva okoliša i turizma za obavljanje stručnih poslova:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Izrada strateške studije o procjeni uticaja na okoliš. 2. Izrada studije uticaja na okoliš. 3. Izrada zahtjeva za prethodnu procjenu uticaja na okoliš. 4. Izrada zahtjeva za izdavanje okolinske dozvole. 5. Izrada planova za sprečavanje nesreća većih razmjera, o stanju sigurnosti, informacijama i sigurnosnim mjerama. 6. Izrada studija/elaborata za zrak. <p>izdano na osnovu člana 73. stav 2. Zakona o zaštiti okoliša i Pravilnika o uslovima i kriterijima davanja ovlaštenja nosiocima izrade studije uticaja na okoliš, s važenjem od pet godina. Navedeno ovlaštenje je rezultat prethodne provjere kadrovskih kapaciteta, referenci i stručnih kvalifikacija u skladu s Pravilnikom, koji zahtijeva da ovlašteni nosilac ima tim stručnjaka različitih profila (zaštita okoliša, zrak, vode, tlo, industrijski pogoni itd.) i odgovarajuće reference u izradi studija i elaborata zaštite okoliša.</p> <p>Tim koji je izradio Zahtjev za PPUO su stručnjaci sa iskustvom na izradi okolinske i socijalne dokumentacije za sve potrebne oblasti, uz konsultacije kolege biologa.</p> <p>Na izradi Studije uticaja na okoliš će aktivno raditi širi tim stručnjaka, koji će pokriti sve potrebne oblasti uz angažovanje spoljnih stručnjaka ukoliko bude potrebno.</p> <p>Prilog : Rješenje FMOiT –a</p>
<p>Detaljnog dopunjavanja pune Studije utjecaja na okoliš</p> <p>Obzirom na veličinu i karakter projekta, prolaska trase kroz urbano područje, potencijalnih kumulativnih i dugoročnih utjecaja, broja pogođenog stanovništva, obavezne alternative su uslov za odobravanje dokumenta ovog tipa. Utvrditi da prethodna procjena nije dovoljna te donijeti odluku o obaveznoj dopuni pune Studije utjecaja na okoliš.</p>	<p>Prethodno pojašnjeno da se radi o projektu iz Priloga I Uredbe o projektima za koje je obavezna procjena uticaja na okoliš i projektima za koje se odlučuje o potrebi procjene uticaja na okoliš („Službene novine Federacije BiH“, br. 51/21, 33/22 i 104/22) što znači da će se obavezno raditi Studija uticaja na okoliš.</p>

<p>Korekcije i validacije korištenih podataka Naložiti korištenje isključivo zvaničnih i verifikovanih izvora podataka, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Popis stanovništva BiH iz 2013. god. (Agencija za statistiku BiH), • relevantne okolišne baze podataka, prostorne planove. <p>Odbaciti korištenje neslužbenih izvora (npr. Wikipedia) u službenoj dokumentaciji ovog tipa što je evidentno u ovom dokumentu. Potrebna je usporedba projekta sa sličnim projektima u Hrvatskoj gdje geografski, geološki, hidrološki sastavi odgovaraju okolišnom kontekstu ovog projekta sa demografskom i kulturno-historijskom komponentom.</p>	<p>Napominjemo da Prethodna procjena utjecaja na okoliš, po svojoj prirodi i prema važećim propisima, nije iste razine detalja kao Studija utjecaja na okoliš. Stoga se u ovoj fazi koriste sažeti, orijentacijski podaci, dok sve detaljne analize mogu biti obrađene u okviru Studije utjecaja na okoliš, na temelju kompletne projektne dokumentacije i verificiranih službenih izvora.</p>
<p>U nastavku postupka, naložiti izradu sljedećih specijalističkih podloga:</p> <ul style="list-style-type: none"> • detaljna studija buke i prijedloga mjera zaštite, • analiza vibracija i utjecaja na objekte i stanovništvo, • modeliranje kvalitete zraka tokom izgradnje i eksploatacije, • hidrološke analize i procjene rizika po površinske i podzemne vode, • analiza utjecaja na tlo i zemljište, • procjena utjecaja na zdravlje i kvalitet života stanovništva 	<p>Prijedlog za izradu navedenih specijalističkih podloga (detaljna studija buke, analiza vibracija, modeliranje kvalitete zraka, hidrološke analize, analiza utjecaja na tlo te procjena utjecaja na zdravlje i kvalitet života stanovništva) su u skladu sa zahtjevima Pravilniko sadržaju Studije uticaja na okoliš (Sl. Novine FBiH, br.: 63/21) .</p> <p>S obzirom na to da Prethodna procjena utjecaja na okoliš ima ograničenu razinu detalja, ove specijalističke analize provode se i integiraju u narednoj fazi – u okviru Studije utjecaja na okoliš – gdje će, na temelju projektne dokumentacije i zvaničnih podataka, biti provedena detaljna kvantitativna modeliranja i predložene konkretne mjere zaštite za svaku od navedenih komponenti.</p>
<p>Analiza kumulativnih i sinergističkih utjecaja Razmotriti kumulativne utjecaje predmetne dionice u kombinaciji s:</p> <ul style="list-style-type: none"> • postojećom cestovnom infrastrukturom kao i ostalim saobraćajnim transportnim sistemom, prevashodno izbjegavajući koliziju u zoni Mostara. <p>Osigurati da se procjene ne posmatraju izolovano, već u širem prostornom i okolišnom kontekstu.</p>	<p>Analiza kumulativnih tuicaja je takođe dio zahtjeva Pravilniko sadržaju Studije uticaja na okoliš (Sl. Novine FBiH, br.: 63/21) .</p> <p>Razmatranje kumulativnih i sinergijskih utjecaja predmetne dionice, u kombinaciji s postojećom i planiranom cestovnom infrastrukturom te ostalim vidovima saobraćaja u širem području Mostara, predviđeno je u narednoj fazi postupka kroz izradu Studije utjecaja na okoliš. U okviru Studije, kumulativni utjecaji će se analizirati na osnovu objedinjene saobraćajne prognoze i relevantnih planskih dokumenata, s ciljem izbjegavanja "kolizija" u zoni Mostara i osiguranja da se utjecaji sagledaju u regionalnom prostornom i okolišnom kontekstu, a ne izolovano po pojedinačnoj dionici.</p>
<p>Osiguranje stvarnog učešća javnosti: Projekt prolazi kroz nekoliko različitih Mjesnih zajednica i potrebno je pojedinačna prezentacija u svakoj lokalnoj zajednici ponaosob. Primijećeno je da je linija trase opisana sa minimalnim detaljima upravo u visoko naseljenim Mjesnim zajednicama (Opine, Donje Gnojnice) gdje je trasa uz neposrednu blizinu lokalne škole te bez detalja o zonama utjecaja. Predloženi koraci imaju za cilj sprječavanje formalnog i površnog postupanja, te osiguranje da se odluke donose na osnovu tačnih, stručnih i zakonitih podloga, u interesu zaštite okoliša, zdravlja ljudi i javnog dobra. Ukoliko Federalno ministarstvo okoliša i turizma donese odluku na osnovu dostavljenog dokumenta za prethodnu procjenu utjecaja na</p>	<p>Učešće javnosti je osigurano u skladu s načelom sudjelovanja javnosti i pristupa informacijama iz Zakona o zaštiti okoliša („Službene novine FBiH“, br. 15/21), kojim je propisano da zainteresirana javnost mora imati pravovremen uvid u dokumente i mogućnost davanja primjedbi u postupcima koji se vode na zahtjev investitora. Prethodna procjena utjecaja na okoliš objavljena je na službenoj internetskoj stranici Federalnog ministarstva, čime je ispunjen uvjet da sve zainteresirane strane budu informirane i da mogu dostaviti svoje komentare u ostavljenom roku, te se može smatrati da je u ovoj fazi postupano shodno zakonu i važećim procedurama za informiranje i učešće javnosti. Faza prethodne procjene između ostalog, služi za uključivanje javnosti u smislu davanja komentara i sugestija, koji će biti sastavni dio Rješenja o sadržaju Studije uticaja na okoliš za specifična pitanja područja u</p>

<p>okoliš, a bez otklanjanja uočenih nedostataka, time bi bile počinjene bitne povrede pravila upravnog postupka, u smislu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - člana Zakona o upravnom postupku FBiH (nepotpuno i pogrešno utvrđeno činjenično stanje), - povrede načela zakonitosti, objektivnosti i zaštite javnog interesa, <p>povrede obaveze obrazlaganja upravnog akta.</p>	<p>kojem je projekat. Istovremeno, primjedbe koje ukazuju na potrebu dodatnog, ciljanog uključivanja stanovnika pojedinih Mjesnih zajednica (npr. Opine, Donje Gnojnice) u narednim fazama procesa bit će uzete u obzir pri organiziranju javnih prezentacija i rasprava u okviru Studije utjecaja na okoliš, kako bi se osiguralo informiranje i sudjelovanje javnosti</p>
---	---

(kraj citata).

Sve pristigle primjedbe navedene u prethodnoj tabeli potrebno je dodatno uzeti u obzir pri izradi studije uticaja na okoliš za predmetnu poddionicu autoputa na Koridoru Vc Mostar sjever – Mostar jug.

Federalno ministarstvo kulture i sporta, Zavod za zaštitu spomenika je svojim aktom broj: 07-36-4-6797-2/25 A.T. od 30.1.2026. godine dalo pozitivno stručno mišljenje na predmetni projekta navelo da je izdato stručno mišljenje i prethodno broj: 07-36-4-2172-1/20 od 12.5.2020. godine u kojem je navedeno 27 evidentiranih lokaliteta na koje predmetna gradnja ima direktan ili indirektan uticaj. Zatraženo je rekognosciranje terena, te je potom dostavljen Elaborat o probnim arheološkim istraživanjima na trasi Koridora Vc, poddionica Mostar sjever – Mostar jug, koji je izradio Geoavas d.o.o. Sarajevo, za koje je izdata prethodna saglasnost za izgradnju trase uz uvjet sprovođenja mjera očuvanja i zaštite kulturno-historijskog naslijeđa. U skladu sa Zakonom o autocesti na koridoru Vc („Službene novine Federacije BiH”, broj 8/13), Zavod daje prijedlog mjera koje je investitor dužan provesti u svim fazama projektiranja i izgradnje predmetne dionice kako bi se kontrolirao, ublažio ili eliminirao uticaj autoceste na kulturno-povijesno naslijeđe. Za predmetnu dionicu Mostar sjever – Mostar jug, ustaljena procedura sprovođenja mjera zaštite kulturno-povijesnog naslijeđa će obuhvatati preventivna i zaštitna arheološka istraživanja, stalni arheološki nadzor ili druge mjere zaštite arheoloških, pokretnih ili nepokretnih dobara kulturno-povijesnog naslijeđa.

7. Prekogranični/prekoentitetski uticaj

Prethodna procjena uticaja na okoliš nije utvrdila da su mogući prekoentitetski niti prekogranični uticaji projekta, tako da u vezi sa istim Studija uticaja na okoliš ne mora sadržavati poseban dio u skladu sa čl. 81 stav (2) Zakona.

8. Način ugovaranja studije uticaja na okoliš

U skladu sa članom 73. stav (1) Zakona, pravno lice koje je nosilac projekta ima obavezu da ugovori izradu studije kod pravnog lica koje ima ovlaštenje za izradu studije u skladu sa propisom iz člana 73. stav (2) Zakona, a koje se nalazi u elektronskom registru Federalnog ministarstva okoliša i turizma i to **nakon što ovo Rješenje postane pravosnažno.**

9. Rok važenja Studije uticaja na okoliš

U skladu sa članom 206. Zakona o upravnom postupku, ovo Rješenje prestaje da vrijedi ukoliko nosilac projekta/investitor ne izvrši radnje izrade i dostavljanja studije uticaja na okoliš iz tačke 3. ovog Rješenja u roku od 1 (jedne) godine od dana njegovog izdavanja.

O b r a z l o ž e n j e

Nosilac projekta JP Autoceste Federacije BiH je Federalnom ministarstvu dana 16.12.2025. godine dostavio zahtjev za prethodnu procjenu uticaja na okoliš, za projekat izgradnje dionice na koridoru Vc, Mostar sjever — Mostar jug nosioca projekta/investitora Javnog preduzeća Autoceste Federacije BiH (JP Autoceste FBiH) u dužini 14.2 kilometara.

Uz zahtjev za prethodnu procjenu uticaja na okoliš ((Prilog III. Uredbe), u skladu sa članom 69. stav (4) izradila ovlaštena konsultantska kuća Zagrebinspekt d.o.o. Mostar, priložena je sljedeća dokumentacija:

1. Pisana i elektronska verzija (CD) zahtjeva za PPUO
2. Odluka o utvrđivanju javnog interesa za izgradnju dionice autoceste Mostar sjever-Mostar jug na koridoru Vc broj V.broj 1602/2022 od 17.11.2022. godine koji je donijela Vlada Federacije BiH,
3. Nacrt idejnog projekta iz decembra 2025. godine koji je izradio pojektant TRASA, društvo za projektovanje cesta i mostova, broj projekta 1249-09/22,
4. Netehnički rezime informacija iz tačaka A., B. i C. ovog priloga,
5. Referentni popis u kojem se navode izvori korišteni za opise i procjene uključene u zahtjev za prethodnu procjenu uticaja na okoliš.
6. Izjava o istinitosti, tačnosti i potpunosti podataka sadržanih u zahtjevu (Prilog V. Uredbe).

Projekat je u skladu sa Prostornim planom za područja posebnih obilježja od značaja za Federaciju BiH „Autocesta na Koridoru Vc” na period od 20 godina (Službene novine FBiH, broj 100/17).

Nakon čekiranja liste iz priloga VI. Uredbe, ovo Ministarstvo je utvrdilo da zahtjev ispunjava sve uslove za nastavak postupka.

Postupajući po podnesenom zahtjevu, Federalno ministarstvo je provelo postupak utvrđen u članu 70. Zakona, prema kojem je zahtjeva stranke dostupan na javni uvid radi informisanja i uključivanja u postupak donošenja odričke, organima uprave i jedinicama lokalne samouprave propisanim u članu 70. stav (1) Zakona u postupku prethodne procjene uticaja na okoliš za projekat izgradnje dionica autoceste Mostar sjever-Mostar jug na koridoru Vc, dužine 14,2 km, koja počinje 500 m prije petlje Mostar sjever u naselju Kutilivač, istočno od Vrapčića, a završava neposredno prije petlje Mostar Jug u blizini *aerodroma* Mostar, dopisom ovog Ministarstva od 25.12.2025. godine na sljedeće adrese:

- Grad Mostar, Adema Buća 19, 88 000 Mostar,
- Grad Mostar, Služba za opću upravu i gradska područja. Adema Buća 19, 88 000 Mostar
- Ministarstvo trgovine, turizma i zaštite okoliša, Braće Fejića 56, 88 000 MOSTAR
- Ministarstvo građenja i prostornog uređenja, Stjepana Radića, 88 000 Mostar
- Ministarstvo saobraćaja i veza, Maršala Tita 91, 88 000 Mostar
- Agencija za vodno područje Jadranskog mora, dr. Ante Starčevića b.b., 88 000 Mostar
- Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, H. Čemerlića 2, 71000 Sarajevo,
- Federalno ministarstvo prostornog uređenja, Hamdije Čemerlića 2, 71 000 Sarajevo
- Federalno ministarstvo kulture i sporta, Zavod za zaštitu spomenika, Ul. Obala Maka Dizdara 2, 71 000 Sarajevo,
- Udruženje „Eko dvogled“, Alekse Šantića 14, 88 000 Mostar
- Zavod za javno zdravstvo Hercegovačko-neretvanskog Kantona, Maršala Tita br.53, 88000 Mostar,
- JP Autoceste FBiH, Adema Buća 20, 88 000 Mostar,
- JP Autoceste FBiH, Hamdije Kreševljakovića 19, 88 000 Mostar,

radi davanja primjedbi i komentara, a zbog utvrđivanja obima i sadržaja studije uticaja na okoliš.

Federalno ministarstva je omogućilo besplatan uvid u dokumentaciju u skladu sa članom 70 stav (1) Zakona - Sektor za okolišne dozvole, ul. Hamdije Čemerlića br. 2 Sarajevo, soba 312/1 i na web stranici Federalnog ministarstva www.fmoit.gov.ba/ okolišne dozvole/ Javne rasprave i Javni uvidi, odnosno na linku: <https://www.fmoit.gov.ba/bs/okolisne-dozvole/javne-rasprave-i-javni-uvidi/javni-uvid-u-zahtjev-za-prethodnu-procjenу-uticaja-na-okolis-za-projekat-izgradnje-dionica-autoceste-praca-hrenovica-hranjen-gorazde-duzine-4-7-km-investitora-javno-preduzece-autoceste-federacije-bosne-i-h>. Svim navedenim organima i cjelokupnoj javnosti je osiguran besplatan uvid u zahtjev i dokumentaciju priloženu uz zahtjev. Uvid je bilo moguće izvršiti u prostorijama Federalnog ministarstva u vremenu od 8 do 16 sati, svakim radnim danom počevši od 24.12.2025. godine. Za dostavljanje primjedbi, mišljenja i prijedloga na Zahtjev za prethodnu procjenu utjecaja na okoliš u pisanoj formi, ostavljen je rok od 30 dana od dana prijema obavještenja

o javnom uvidu i/ili objave na web stranici u skladu sa članom 70. stav (2) Zakona. Primjedbe, mišljenja i komentari dostavljaju se na adresu ovog Ministarstva.

U ostavljenom roku primjedbe su dostavili Aarhus centar Sarajevo svojim aktom od 26.1.2026 godine, broj: 02-35/26, Eko dvogled Mostar (e-mail) i Federalno ministarstvo kulture i sporta, Zavod za zaštitu spomenika aktom aktom broj: 07-36-4-6797-2/25 A.T. od 30.1.2026. godine. Sve primjedbe su analizirane i dati odgovori, a kompletna matrica sadržana je u tački 6. dispozitiva ovog Rješenja i izrađivač/ovlaštena konsultantska kuća koju će odabrati nosilac projekta iz elektronske liste koju vodi ovo Ministarstvo ima obavezu da sve primjedbe dodatno analizira i razmotri u okviru studije uticaja na okoliš za predmetni projekat. Matrica komentara dostavljena je Aarhus centru Sarajevo i NVO Eko dvogled d.o.o. Mostar e-mailom 5.2.2026. godine.

Federalno ministarstvo kulture i sporta, Zavod za zaštitu spomenika je svojim aktom broj: 07-36-4-6797-2/25 A.T. od 30.1.2026. godine dalo pozitivno stručno mišljenje na predmetni projekta navelo da je izdato stručno mišljenje što je detaljno objašnjeno u okviru tačke 6. dispozitiva ovog Rješenja.

Ukoliko se tijekom izvođenja istraživanja ili drugih radova pronađu artefakti za koje se može pretpostaviti da imaju svojstva dobra kulturno-povijesnog naslijeđa, radove je potrebno odmah obustaviti i u skladu sa zakonskom regulativom o tome izvijestiti Zavod za zaštitu spomenika u sastavu Federalnog ministarstva kulture i sporta.

Polazeći od činjenice da su ispunjeni svi uslovi utvrđeni navedenim odredbama Zakona i Uredbe, valjalo je, u skladu sa odredbom člana 71. stav (2) Zakona i člana 7. Uredbe, riješiti kao u dispozitivu ovog rješenja kojim je utvrđeno obavezno provođenje procjene uticaja na okoliš, te se određuje obaveza izrade studije o uticaja na okoliš, njen obim i sadržaj.

Doneseno rješenje Federalno ministarstvo će postaviti na internet stranici Ministarstva u roku od osam dana od dana donošenja rješenja kako je utvrđeno u odredbi člana 72. stav (4) Zakona.

Uputa o pravnom lijeku:

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor tužbom pred Kantonalnim sudom u Sarajevu, u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja. Tužba se predaje u dva istovjetna primjerka, ili dostavlja neposredno ili mu se šalje preporučeno poštom. Uz tužbu se prilaže ovo rješenje u originalu ili ovjerenom prepisu.

MINISTRICA

dr. sc. Nasiha Pozder

Dostaviti:

- JP Autoceste FBiH, Adema Buća 20, 88 000 Mostar,
- Grad Mostar, Adema Buća 19, 88 000 Mostar,
- Federalno ministarstvo kulture i sporta, Zavod za zaštitu spomenika, Ul. Obala Maka Dizdara 2, 71 000 Sarajevo,
- Udruženje „Eko dvogled“, Alekse Šantića 14, 88 000 Mostar,
- Aarhus centar Sarajevo, Behdžeta Mutevelića 39, 71 000 Sarajevo,
- Sektor za okolišne dozvole, procjenu uticaja na okoliš i registre (interno)
- a/a

